

Magyar Hírmondó.

32.

Költ Bétsben, Sz. György Havának (Áprilisnek)
21-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Békességes és Hadi Környüllállások.

Basileából Ápril. 8-dikánn: — „E' folyó Hónapnak 5-dik napján a' Frantzia Közönséges Társaság' részéről, itt lévő Fr. Követ *Barthelemy*; a' Prussziai Udvar' részéről pedig Státus-Minister *Hardenberg*, Békesség-kötésnek írák magokat alája: 's ezen Békesség-kötésnek egész valóságáról tudósíták is ma, az ide-való Magistrátust. Következendő fő tziykkelyeit halljuk a' Kötésnek: *Prússzia*, meg-esméri a' Frantzia Szabad Közönséges-Társaságot. — A' *Prussziai* Katonaság, vissza-tér, hazai föld-jére. — Közbenjáróságot vállal *Prússzia*, minden ollyatén Rendjeire nézve a' Nemet Birodalomnak, a' kik békélleni akarnak. — A' foglyok, mind két részről szabadon bocsátatnak. — A' melly Rajnamelleyéki Tartományokat el-foglaltak a' Frantziák, nállok maradnak még a' közönséges Békesség' idejéig, a' midőn helyesebben lehet végezni a' határok eránt 's a' t. — A' frantzia papíros-pénzeknek szemlátomást

N n

nagyobb kelete kezd már lenni, ezen a tájjon. “

A Vándéi Hadról.

A' Fr. Nemzeti-gyűlésnek 3-dik Áprilisi Ülésében, következő értelmű Levél olvastatott-fel, mellyet, a' Napnyugoti-Sereg-nél lévő Fő-Kommisszáriusok útasítottak, a' Nemzeti-gyűlés' Elölülőjéhez: — „*Germinal* Hónapnak 5 dik napján (Márcz. 25-dikén) mentek-bé a' Republikánus Sereg-osztályok, azon részébe *Vándé*nak, melly, *d' Anjou*nak neveztetik, és *Stofflet* (Rojalista-Vezér) által vala el foglaltatva. Eggyet se' löttek Vitézeink, még is mindenütt meg-szaladt előttök az ellenség. — Ma, eggy Levelet vettünk *Stofflettől*, mellyet ide zártunk. “

Stofflet Levelének e' vala a' foglalata: „Uraim, a' midőn éppen készültünk, hogy Izembe-szálljunk Kegyelmetekkel, eggy Levél érkeze hozzánk, melly által, konferenciára hívattatunk *Rennes'* Városába. — A' Közjót eszközlő Békesség' szeretete, legnagyobb erőben lévén igazgatója a' mi érzéseinknek, ki-vagynak már nevezve, 's meg is indultak a' mi Deputátussaink — *Palierne*, *de Beauvais*, és *Errondulle* Uraimék — az utolsó mint Titoknok, Plenipotentiáriusunk, és Ki nyilatkoztatója a' mi értelmünknek. Reményljük, hogy mindent el-fognak ezek követni, a' mi szükséges az ellenkezeseknek el-hárítására. —

Közöllyék velünk Kegyelmetek, ezen Levélünk' vivői által szándékjokat: és ha valószínűs hajlandósággal viseltetnek a' Békességhez 's Igazsághoz: bátorkodunk olly hiedelemmel lenni, hogy az alku' végződéséig, vissza-fognak Kegyelmetek térni egy ollyatén Tartományból, a' mellyben, ellenséges indulatokat nyilatkoztatnának jelenlételek által. — *Stoffleten* kívül, *Châlonne* és *Laloi* nevek is voltak alá írva ezen Levélnek.

A' Napnyugoti Republikánus Sereg' Fő-Vezére *Canclaux*, ezt válaszolta *Stoffletnek*: — „Márcz. 30-dik napján költött Levelét Generális Uramnak vettem, 's közlöttem mindjárt, *Dornier* és *Morisson* Nemzet-gyűlési Kommisszáriusokkal. Jeleltetik ezek általam, hogy a' *Rennesi* Beszélgetésnek nem volt egyéb tzejllya; hanem hogy több *Chouan*-Vezérek is írják még, a' Békesség kötés alá neveiket. Haiszereti Generális Uram a' Békességet: megkeresheti az említett Nemzet gyűlési Biztosokat, 's szüntelen készeknek fogja találni őket, mind annak meg-tselekedésére, a' mi, hasznos leszen, egy olly Tartomány' Békességének és tsendességének eszközésére, a' melly, sok ideig vala boldogtalan, és a' mellybe, nem más okból mentek bé a' Nép' képét-viselők; hanem hogy tót tegyenek. Seregemből, egy Tisztet küldök, a' ki el-vezesse Generális Uramat

arra a' helyre, a' hol lefznek a' Nemzeti-gyűlési Kommisszáriusok. "

Nagy-Britanniából. —

„ *Napnyugoti-Indiában S. Domingó Szigetének Tiburon* nevű fokát, kéntelenítették az *Anglusok* vissza-engedni a' *Frantziáknak*. Ezen történetről, *Januáriusnak* 12 dik napjann indította el *Tudósítását London* felé a' *Jamaika Szigetbéli Anglus Kormányozó, Sir Adam Williamson*, melly *Tudósítást, közönségessé tett a' Londoni Udvari Újság is, 24 dik Mártziusi Darabjában: „Sajnálom — így ír Williamson — hogy Tiburon meg-vételéről kellek híradást tennem. Ide zárom, Bradford Hadnagy' levelét, a' ki, Komendáns vala ottan. Négy Tisztek estek-el részünkről: eggy Anglus, és három frantzia születésűek. Decembernek 29-dik napján hagyták oda a' Várat 450 embereink: minekutánna King Grey nevű hajónk, melly őltalmazta a' Batteredákat, fel-vetődött volna. Az ellenség' ereje, három ezer főkből állott, kik között nyóltz-százann, rend-szerént-való Katonák voltak. "*

Dániából írják, hogy a' melly *Frantzia Hajós sereg, Norvégiának Bergai partjánál* telet: 14-dik *Februáriusban* indult el onnét.

Frantzia Ország.

A' Nemzeti-gyűlés a' Frantziákhoz.

„ *Midőn, azt mondja magáról a' Nemzeti-gyűlés, hogy el vala ő nyomattatva:*

jelentő az által a' Népnek, hogy nintsen már többé. Tizenkettődik *Germinál* (1. ső Ápr.) vala ki nézve a' végre, hogy halála történeten azon a' Nemzeti gyűlésnek. A' pártosok, eggynehány napoktól fogva hódítgatták vala már magokhoz, azt a' Felekezetet, melly, *Thermidorban* adta vala öszsze magát, (hogy meg-szabadíthassa *Robespierret*.) A' rettentésnek szörnyű Országát akarták ismét helyébe állítani az Igazság' Országának. — Az eleségbéli szükséget vették színes okául háborgássoknak: holott azért zúgtak, hogy ez által meg gátolhassák az eleségeknek ide-való érkezését. — Két napoktól fogva kezdte magát ki-nyilatkoztatni a' zenebona; elméket 's szíveket vesztegető pénz osztatott ki. Olly személyek tódultak a' Nemzet-gyűléséhez kenyeret kérni: a' kik, meg-valának pénzzel és borral terheltetve. Végtére, a' Rettentés (*Robespierismus*); 's a' Rojalismus egészen ki-vetkeztek áll-ortzájokból. “

„A' pártosok, csoportokba gyűltek nagy lármával; 31-dik Május' embereinek nevezetjé alatt, körül vették a' Nemzeti gyűlés' Üléseinek helyét; a' Katonai Őrizetet, melly nem akarta őket bé-botsátani, elnyomták helyéről; bé-omlottak a' palotába; 's féibe szakasztatták a' Nép' Kép-viseledivel, tanátskozássokat. Ezen környüllások között, az Igazgatást vivő Deputációk el jártak kötelességjekben, 's jelt ad-

tak a' jó Lakosoknak, hogy tartsák-meg a' Hazát. Doboltattak mindenfelé; félre vették a' harangokat; *Páris* fel-fegyverkezett; a' Nemzeti-gyűlés, szabad és felséges ábrázatot öltözött magára, 's hozzája illendő hathatóságot vett elő. A' Nép' ellenségi, újj 31-dik Májust akartak tsinálni ezen nappól: de ennek következtében, 9-dik *Thermidornak* (*Robespierre'* megbuktatásának) egész végre való hajtását látták a' Közönséges-Társaság' Baráti. "

„ Szemlélni lehetett, hogy a' tolongó csoportokban, ugyan azon személyek, a' Rojalismust (a' Királyi Igazgatást); 's egyszerűs mind az 1793-dik esztendőbeli Konstitúziót is (melly, véget vetett a' Rojalismusnak) kívánták fel-állíttatni; kenyeret kértek; 's tépték a' Nemzeti bokkrétát; sürgették a' *Templének* (*Templom* névű épületnek, mellyben tartatnak a' Királyi árvák) 's a' Jakobínusok' Klúbjának ki nyittatását. Akarták főképpenn, hogy az ő hajdani Tzimborássaik, szabadon botsáttattassanak fogságjokból: tsak a' vala már hátra, hogy ki ássák a' föld alól *Robespierrt*. Már ismét fel emelte vala fejét a' Kegyetlen-hatalmaskodás azokban az Emberekben, kiknek meg-ítéltetését kívánnyá a' Fr. Közönséges-Társaság. Ezek a' szörnyű Emberek, kik, vérözönnel boríták el a' Fr. földet: láttattanak eggynehány napoktól fogva még a' Nemzeti-gyűlésenn is felül-for-

dúlni; úgymint a' mellynek palotájában, büntetetlen sértegethették ők a' Népnek Képviselőit, a' Néző helyekből; hová, az ollyatén Tzimborássaikat ültették magok mellé, kiknek, gonofz leküségjeket jól esmérték. “

„ Végteére, a' Nemzeti Igazság hallattatta a' maga szavát ezen Kerületbenn; 's örökre meg tisztította a' Közönséges-Társaság' földjét. “

„ A' Köz vélekedés ki jelelte a' zenebona' Fejeit: a' vétkesek, meg-fognak büntettetni. Zúgolódó szavakat kezdetétek vala már hallattatni ellenünk, miért hogy elő nem vesszük mi azt a' hathatós erőt, a' mellyel bírunk? Ezen feddésre, azt felellyük, hogy nem fogunk többé okot szolgáltatni reája. Kétségsbe-esésnél és tehetetlenségénél egyéb, nem maradt a' Pártosoknak: a' Nemzeti gyűlés, újra hozzá kezd a' maga munkáihoz, mellyeknek tárgyai lesznek: a' Kereskedés; a' Közönséges-Kintstár; a' Békesség-kötések; és a' Konstitúciónak meg állítása, 's el-indítása eránt hozandó Törvények. Nem mondja többé, hogy el-haggya a' maga helyét; sőt esküszik, hogy meg-marad azon. Meg-fogjátok ismét látni, hogy a' bizodalom által új életet nyert papíros-pénzek, ismét helyre fogják állítani, a' portékák' és ezeknek árra között, az igaz mértéket. A' Győzedelem, gyámola lesz, a' Nép' Kép-viselői

hathatós erejének : Ti hozzátok szóllyuk ezt, nemes szívű Óltalmazói a' Hazának! A' ti eddig való szerentsés vitézkedéstecken, építjük mi a' jövendő boldogságnak reménylését. “

„Frantzia Nép! a' Nemzeti-gyűlés, változhatatlanúl fogja tellyesíteni a' maga kötelességeit; bé gyógyítja a' Haza' sebjeit; 's lankadhatatlan karokkal tartóztat vissza minden Vakmerőket, kik, az előbbeni, Szabad tettés szerént-való; és Kegyetlen hatalmaskodásokat akarnák közinkbe visszahozni. “

April. 3-dik napján készült ezen Írás, mellyből látni lehet summásan: Mik történtenek *Páris*bann, Mártz. Hónapnak néhány végső, és April. két 1-ső napjainn. — Minden környülállásokat, ha akarnánk se' írhatnánk még most meg: minthogy a' Nemzeti gyűlés maga se' kapott vala még azokról egész Tudósítást April. 3-dikánn. Most csak e' két nevezetes dolgot közöljük: — Éppen *Páris*bann lévén *Pichegru* Apr. első n pjan, Fő Vezérjévé neveztetett a' *Párisi* Nemzeti gárdának; 's az ő okos és bátor kormányozása által tsendesedett le a' lárma. — *Picardia* Tartománynak *Hamm* nevű Varába küldettek el fogva, a' zenebona Targyai, és Indítói, kiknek neveik: *Barrere; Hillaud; Collot; Cháles; Choudieu; Foussedoire; Leonard Bourdon; Ruamps; Duhem;* és *Amar.* Ezek, mindnyájan Tagjai voltak a' N. Gyűlésnek.

Párisból Ápr. 5-dikén: — „Ötvenkilentz ezer mázsa riskása érkezett ide: *Tuloni* és *Marseillei* partjainkhoz pedig, *Olasz* Országból és a' Napkeleti Tenger-mélyékekről, negyven millió líver árrú gabona. *Marseille* (*Marfzília*) Városából, olly Tudósítás is érkezett a' Nemzeti gyűléshez, hogy mind ki-vagynak már ott vetkeztetve fegyvereikből a' Pártosok.“

„A' Közjóra ügyelő Deputátzió' nevében, arra kérte tegnapelőtt *Boissy d'Anglas* a' Nemzeti gyűlést, hogy mivel nem győzheti a' Deputátzió a' sok dolgot: szaporítsa a' Gyűlés annak Tagjait, négy személlyekkel. Helyesnek találta ezen kérést a' Gyűlés, és tegnap ki is nevezte a' felesleg való négy Tagokat, azon 3 újj Tagokkal együtt, kik, a' Deputátzió' negyed részének rendes változása miatt, kívántattak. A' nevezett hét Tagok között valók *Cambarcérés* és *Tallien* is.“

„Konstitúciónk' meg-állítása', 's elindítása' módjának ki-dolgozására, hét Tagokat váltott maga kebeléből vokok által a' Gyűlés, kiknek neveik, következők: *Sieyès*; *Cambarcérés*; *Merlin de Douay*; *Thibeaudot*; *Matthieu*; *Lesuge* (*d' Eure et Loire*); és *Creuzé-Latouche*. — *Cambarcérésre*, 369 vokokból, 368 ment.“

„Egészzen helyre-állván itt (*Párisban*) a' tsendesség, vissza-indúl innét hól-

nap *Pichegru* Vezér a' *Rajnai* Sereghez. Személyesen tudósította tegnap a' Gyűlést *Pichegru*, a' maga el-indulásáról, illy kifejezésekkel: „Fegyverviselő Rokonimhoz, el viszem szerentsés hírét a' 12 dik *Germinali* (első Áprilisi) Revoluzciónak, mely, tökéletességre hajtotta a' 9-dik *Thermidorit* (27-dik Júliusit). Meg-bízatom őket, hogy nem félthetik többé Rokonik' és Barátjaik' vérét, a' Hóhéroktól. A' Nemzeti gyűlés, Igazságot és Szabadságot akar. Parifogója leszz a' Nép ezeknek: 's győzedelmeskedtetni fogják őket a' Seregek.“ — Nagy örvendezést szerzett ezen Beszéd a' Gyűlésben. Az Elölülő, meg-tsókolta, *Pichegrut*.“

Elegyes Tudósítások.

A' *Szárdíniai* Király, ebben az esztendőbenn is zárva tartatja Birodalmában a' Teátrumokat, 's meg-tilt minden közönséges vígságokat. — Pápa ő Szentsége' Birodalmában is bé-vóltak, e' mostani had miatt zárva mind a' hatvanhárom Teátrumok: de Húsvét után meg-nyittatának, főképpen abból az okból; mivel sok fejet személlyek és Férjfiak, kik egyedül a' Játék-néző-helyekből éltenek annakelőtte, meg-fosztatván a' vesztéglés által, élelmek' keresése' szokott módjától, rosszra vetternedtek.

A' *Dánus* Király, különös atyai indúlattal gondoskodik, Országának szükölkö-

dő Lakosairól. Nevezetesen a' *Koppenhágai* szegények eránt, olly rendelést tett közelebb, hogy ezentúl minden esztendőben az övék legyen, a' mi Mártz. 28-dik napján bé-gyül a' Város' Játéknéző-helye' Kallzájába. Ezen szép intézet el is kezdődött már ezen folyó esztendőnek 28 dik Mártziussában, a' midőn, egy eredeti újj Munkát — *Házasság' oskolája* nevezetűt — játtzottak a' Teátromi Személlyek. — Hogy jó summát kapott legyen ez alkalmazossággal a' Szegénység: onnan is meg lehet ítélni: hogy egy muzsika, melly, ugyan tsak Mártzius Hónapban adattatott vala annak számára, a' *Péter' Német Templomábann*: hétfüz tallért hajtott-bé.

A' *Dániai* közönséges-adósságokból, kétfüzhuszonnégyezerkétfüzhetvenöt tallér fog bé-fizetődni, ezen esztendő' utolsó Hónapjának 11-dik napján.

A' *Svéd* Ministériom, nem jól számlálta fel előre, mennyi gabona kívántathatik az Országban: következésképpen, mennyinek ki-hordását lehet meg-engedni. Már most nagy szükség uralkodik a' déli Tartománynak *Kronaberg* nevű Kerületében. Három ezer tonna (az az: hatvanezer mázsa) gabonát küldött oda az Udvar: 's még is félő — a' mint egy *Stokholmi Levél írja* — hogy éhél halásra ne jussanak sok Lakosok.

A' Svéd Királyi Akadémiáról.

Ezen Tudós-társaságot, Néhai 3-dik *Gustáv*, állította-fel *Stokholmban*. Virágzó állapotban vala ez, 3-dik *Gustáv*' halála után is: de mostanság, olly felső rendelés lett erántta: hogy Ülései, félbe-szakadva; Írásai és jószágai pedig, az Ország' Kantzelláriája' vigyázása alatt legyenek mind addig: míg ember kort fog érni az Iffjú Király.

A' melly Királyi Írást vett ezen Intézet eránt az Ország' Kantzelláriája: említi az Iffjú Felség abban mindeneknek előtte, a' maga Tutora és Attya-testvérje által, olly veszedelmes környülállások között is szerentsésen fenn-tartott tsendességét az Országnak; 's különös gondoskodását Tutorjának az eránt, hogy az Ő Felsége' hív Alattvalói között gyökeret ne vernének semmi helytelen gondolatok, mellyeknek Terjesztői felette vakmerő ítéletekkel érdeklették az Ország' Konstitúzióját; álnok fortélyokkal igyekeztek akadályoztatni az Igazságnak végre hajtását; 's mindent elkövettek a' mi által tsak gondolták, hogy zabolátlan szabadságnak kívánását gerjeszthetnek a' Népben. „Nagy okonn várhatuk volna — *így folytatja Írását a' Felség* — hogy az efféle veszedelmes próbáknak gátolásában szívesen együtt fog munkálódni az Akadémia, mellyet, boldogúltt Urunk Atyánk fundált, 's gazdag jó-téte-

ményekkel és kegyelmekkel boldogított. Mitsoda mértékben szolgáltatta meg ezt az Akadémia: tapasztaltuk utolsó Ülésében, melly, a' mi jelenlétünkben tartatott, mellyben, az említett ártalmas próbákhoz hasonló ki-fejezések nem tsak elő fordúltak: hanem egész helybe hagyással és minden dorgálás nélkül fogadtattak. Ezen váratlan vétkes maga-viselete a' Társaságnak, igen fájdalmasan esett mi nekünk. Azon ugyan nem álmélkodhatunk, hogy olly sok illetlen próbák után, rossz végre fordítottanak látjuk az Írás' és Nyomtatás' szabadságát, mellyet mi, a' leg-jobb gondolattal ajándékoztunk a' Nemzetnek. Nem valamely szokatlán dolog az is, hogy bizonyos nemű képzelődés, gyakran el-ragadja az Orátort, 's által-hágatja vele az ilendőségnek és kötelességnek határait. De azt nehezen lehetett volna gondolni, hogy egy Akadémia, a' maga Felsőleges Fundálójához tartozott tiszteletről meg-felejtkezvén, minden tartózkodás nélkül elegyedjen olly dolgokba, mellyek, éppen nem eszközei az Igazság' betsületének: holott a' Fundálónak tséllya szerént, remekje tartozott vala lenni az Akadémia, a' fundamentos állandó igazságok szerént való ítélet-hozásoknak; a' finom-ízlésnek; és a' ki-fejezésekben való előre-nézésnek. — Egész okunk volna tehát minékünk, örökre eltörteni egyg illye Társaságot; nem tsak

lekeffzük mindazáltal ezt még most, abból a' tiszteletből, mellyel viseltetünk, egy Erd. Atyának fundálása eránt. Parantsollyuk azonban, hogy a' *Svéd Akadémiának* minden munkálódásai 's össze-gyűlései, mind addig meg-szűnnyenek, míg mi, emberkorra jutunk. Bővebb rendelésünket akkor fogjuk tenni e' részben: a' midőn magunk vejéndjük által az Igazgatást. "

Azon Ülésében az Akadémiának, mellyről emlékezik a' Királyi Írás, Néhai Ország-Tanátsosa *Fersen'* helyébe, Udvari Komornyik és az Özvegy Királyné' Titoknokja *Silfverstolpe* iktatódott bé Akadémiai Tagnak, ki is felette botránkozta-tó Befzéddel köszöntött-bé, úgymint a' melly nem állott egyébből, hanem *Fersen'* ditséreteiből, és Néhai 3 dik *Gustáv Király'* Intézeteinek betsmeléséből, mellyeknek szüntelen ellenére dolgozott vala *Fersen.*

Egy *Varsói* hiteles Tudósítás szerént huszonkilentzezerötízáz Insurgensek valának akkor *Varsóban*, midőn kénteleníttek az, meg-adni magát az Oroszoknak. Huszonötezernégy százhatvankilentzen az említett Insurgensek között, passzusokat kaptak az Oroszoktól, oily rendelés mellett: hogy tsendesen vissza-térhetnek honnyaikba. *Varsó* Városának el-foglalása által, 226 — hosszú, rövid, és gömbölyű ágyúkat nyertek az Oroszok. Száznegyec ezek

közzül, a' külső Városban — Prágában — találtak, midőn abba, erőszakosan rontottak vala bé. Tsak mintegy nyóltzad része az ágyúknak készült vasból. Sok nagy vagyon köztök.

Frigyes-Belgyiomnak mostani Fő-Kormány-székje, és az *Amsterdami* Magistráus között, igen nagy meg-hasonlás támadt.

Konstántzinápolyból Febr. 10-dikén: „Szörnyű drágaság uralkodik mind itt; mind a' szomszéd Tartományokban. A' mi kevés hús van is itt, az is felette rossz. Kevés ember adhat annyi pénzt ki, a' mennyin jó kenyeret szerezhethetne magának: az óltóbb kenyér pedig olly rossz, hogy már sokféle betegséget okozott, 's halálost is nem keveset. *Drinápolyban* (*Adrianopolisban*) sok Lakosokat meg-ölt az éhség. Ezen szerentsétlen Város' vidékein még se' szüntek meg széllyel kóborolni 's rabolni a' sok Harangiák, kiknek ki-írtására küldődött volna már eddig Katonaság: de a' Basák közzül egy se' örömet vállalja magára az ellenek való vezérlést. Gabonáért tíz hajókat küldött el innen a' Tsászár, nagy részént *Egyiptomba*: de Isten tudja, mikorra jöhetnek azok ide vissza a' tengernek tartós háborgási miatt. — Illy környülállások között, meg-szüntek a' nagy hadi-készültevételek.“

Tsch-Országban, a' múltt eszendő-béli öfzfe-házasodott Párok' száma, huszon-

háromezer-negyvenháromra ment; a' Születetteké, százhuszonötezer-hatszáz-hetvenháromra; a' Meg holttaké, nyóltzvankilentezer-hatvanegyre. Az első summából, esik a' Fő városra — Prágára — 606; a' másikkól, 3279; a' harmadikkól pedig 5044.

Magyar Ország.

A' Szombathelyi T. Káptalanból kihalának a' múltt esztendőben: Augustusnak 10-dik napján ugyan Néh. Fő-Tiszt. Pápóczi Prior és Szombathelyi Kánonok Szüts Antal Úr; Novembernek 15-dik napján pedig, a' nevezett Káptalan' Nagy Prépostja Fő Tiszt. Csödy Pál Úr. Most már, a' Tsász. és Apost. Királyi Felség' kegyelméből, újra tellyes számmal vagyon ezen Káptalan, Nagy-Prépostságra, t. i. Fő Tiszt. és Nagy érdemű Rákosi Boros István Úr vagyon emeltetve Lectorságból; Lectorságra Fő Tiszt. Dugonits János Úr Cántorságból; Cántorságra, Fő Tiszt. Nagy József Úr, Custosságból; Custosságra, Fő Tiszt. Eölbei János Úr, utólsó Kánonokságból. Fő Tiszt. Godány János Úr, ennelötte Sárvári Plébánus és Vice-Esperest nyerte el a' Pápóczi Priorságot, Kánonoksággal együtt. Utólsó Kánonokká Fő Tiszt. Szabó Imre Úr lett Körmendi Plébánusból.

(Egy fertály-árkus Tóldalékkal.)

T Ó L D A L É K

A' Magyar Hírmondónak, Április' 21-dik napján, 1795-ben költt árkusához.

A' Maros Vásárhelyi Ref. Collégyiom n'hai egyik Professorának, az 1772 ben *Ultra-jectumban* ki. bocsátott halotti Versei (*Carmena Exequialia et alia Trajecti Bat. 1772*) által jó Deákságáról esméretes, és a' Hazai szép Tudományoknak kárával igen hamar meghólt *Kovácsnai* Sándornak maradott kéz irásban a' több nyomtatatlan Munkái között, a' Cicero Kötelelességekről irt Munkájának egy fő rendbéli tudósnek ösztönözésére tett fordítása is 3 Könyvekben (*Cicero de Officiis*) A' mely Munkát hasznosnak lehet tartani

1. Az Ifjuságra nézve; ha ki az Ifiak közül magát a' Magyar Nyelvből Deákra, vagy ebből Magyarra való fordítás által, akármelyik nyelvben a' kettő közül gyakorolni, 's jó ízt és magának tökéletességet akar lerezni.

2. Az Akadémiai és Oskolákbéli Tanítókra nézve, hogy a' Philosophiában 's Törvényben elő forduló szóknak és ki tételeknek igaz Magyar Neveivel és az arra szolgáló kifejezésekkel meg esmérkedjenek.

3. A' Magyar Deákságnak (Litteraturának) minden felső Gyámolaira, és Barátaira nézve: a' jó Magyarság a' jó fordítások által kétség kívül gyarapodván.

4. Mind azokra nézve, kik a' Piatzos úgy nevezett *Classicus* Irókat szeretik, melyeknek kétség kívül Cicero az Apjok.

5. A' szép nemre nézve, melly a' Deák nyelvben jártos nem lévén örömet olvasná a' régi nevezetes Irókat a' jó íznek ki pallérozása végett.

Ha azért minden pallérozott Nemzeteknek példájokkal meg nem tsalatom, mellyek közül mindenik, a' Piatzos régi Irókat, mint a' jó íz Mestereit az ő hazai földébe által plántálta; ha különösen Német Ország példája meg nem tsal, a' hol a' hires *Garve* előtt is a' Cicero kötelességeit többen fordították; a' *Garve* jeles fordítása pedig már egynehány versen ki adatott, és ha a' mai idő szükségének meg gondolása az útból félre nem viszen, mellyben minél többen vagnak, kik tsak Igasságaikról (Jussaikról) gondolkoznak, annál szükségesebb, hogy kötelességekre is mind gyakrabban, mind hathatósabban reá emlékeztessenek; ugy tartom, hogy nem véték véle, ha a' Nemes Magyar és Erdély Országai Közönséget ezennel a' nevezett Munka ki adatásának alá-írására (subscriptiójára) meg szóllitom. Bétsben, Sz. György Havának 13-dikán 1795.

Löcsei Engel Christian,
Az Erdélyi Felséges Udvari
Cancellárián Accessista.

Ezen fenn-nevezett munkának 8-ad rész formán való ki-adását magamra vállaltam, A' kik szép író papirosra való nyomtatványokat akarnak szerezní, ezek neveiket 40 krajtzárokkal írják alá; a' kik pedig közönséges jó papirossal meg elégednek, azoktól tsak 30 krajjal való alá-írás kívántatik. A' kik Erdély Országban a' ki Adó Úrnak elébbeni hirdetése szerint, melly az Erdélyi Ország Gyülése' al-

kalmatosságával Bőjt más Havának 13-dikán költ, 40 krajtzárt elő fizettek: azoknak az első nyomtatványok különös szép író papiroson fognak meg küldetni. Az alá Irók' (subscribensek) nevei a' munka' elein ki fognak nyomtattatni; és olyan reménységben vagyok, hogy azoknak laistroma tanu bizonyságúl fog szolgálni, melly sok Előmozdítój legyenek a' maga Hazájában a' Nemzeti Nyelvnek.

Pünkösd havának végéig a' Magyar Literatura' mivelői közzül a' következők fogják az alá Irást fel- venni:

Magyar Országban.

Aradon, Professor Biró Pál Úr. *Budán és Pesten*, minden Könyvárosok T. Prof. Schedius Lajos, Tek. Kováchich Márton György Urak. *Kassán*, T. Kováts István Préd. Ur. T. Baróti Szabó Dávid Úr. *Komáromban*, T. Mindszenti Sámuel Préd. Ur. *Debretzenben*, T. Nagy Sámuel a' Ref. Collegiomban. *Győrben*, Müller Könyvkötő Ur. *N. Váradon*, T. Prof. Tertina Mihály Ur. *Késmárkon*, T. Prof. Genersich Ur. *Kétskeméten*, Veresmarti Könyvkötő Ur. *Léván*, Lovas László Könyvkötő Ur. *Lötsén*, T. Rector 's Prof. Liedemann Márton Ur. *Losontzon*, Fő T. Kármán József Superint. Ur. *Miskoltzon*, Mólnár Sigmund Könyvkötő Ur. *Pápán*, T. Prof. Márton István Ur. *S. Patakon*, T. Prof. Szabó Dávid Ur. *Rimafombatban*, Ferentzi Sámuel Könyvkötő Ur. *Szombathelyen*, Zsóldos István Könyvkötő Ur. *Sz. Fejérváratt*, Lang. Agoston Könyvkötő Ur. *Siklóson*, Tóbi János Könyvkötő Ur. *Sopronban*, Németh Mihály Könyvkötő, T. Pállya Direktor és T. Vietoris Prof. Urak,

Vátzon, Marmarosi Gottlieb Antal Könyvnyomtató Ur. *Veszprémben*, Fejér János Kereskedő.

Erdély Országban.

Kolosvárott, T. Doctor. Gyarmati, és T. Prof. Szathmári Pap Mihály Urak. *Szebenben*, Prof. Binder János Ur. *M. V. sárhellyen* Prof. Zilahi Samuel Ur. *N. Enyeden*, Prof. Benke Mihály Ur. *K. Fejérváron*, Seelman Károly Tanácsos Ur. Mind ezeknek az Uraknak fáradságok jutalma leszzen a' 10-dik példa (exemplár) a' Magyar Országiai engemet, az Erdély Országiai pedig a' ki-adó Urat az aláírás iránt leveleik által annak idejében tudósítani ne sajnállyák. *Posonban*, Szent György Havának 14-dik napj. 1795.

Weber Simon Péter
Könyvnyomtató.

Bibliotheca graeca et latina, complectens Auctores fere omnes Graeciae et Latini veteris, quorum opera vel fragmenta aetatem tulerunt, exceptis tantum asceticis et theologicis Patrum nuncupatorum scriptis, cum delectu editionum tam primariarum, principum et rarissimarum, quam etiam optimarum splendidissimarum atque nitidissimarum; quas usui meo paravi Periergus Deltophilus (Néhai Gróf Revitzky Károly Tudós, Hazánkfia, ki egynehány ez-tendőkkel ez előtt Ts. és Kir. Követ volt *Londonban*.) Editio altera, cum emendationibus Auctoris. 8 maj. Berolini 1794. Charta membr. 3 fl. 45 kr. Idem liber, Charta script. 2 fl. Találtatik Bétsben Stahel, Pesten pedig Kilian Könyvárosok boltjában.